

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Simpelveld

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 1 april 2020

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten die al voor 2019 een GOAB-budget kregen, hebben hiervoor een digitale vragenlijst ingevuld. Gemeenten die sinds 2019 ook een GOAB-budget ontvangen, krijgen in 2019-2020 een eerste onderzoek naar de kwaliteit van het vve-beleid.

Het onderzoek is bedoeld om de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente een eerste maal in beeld te brengen en te onderzoeken in hoeverre de gemeente daarmee voldoet aan de wettelijke eisen.

We hebben een gesprek gevoerd met de betrokkenen van de gemeente en aangeleverde documenten geanalyseerd. Vervolgens hebben we de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

We zien dat het vve-beleid en de uitvoering daarvan in de gemeente Simpelveld nog moet groeien. Aan de meeste essentiële wettelijke eisen die gelden voor voorschoolse educatie wordt voldaan en de gemeente conformeert zich aan relevante regionale afspraken. Er ligt een concreet beleidsvoorstel van de samenwerkende gemeenten van regio Parkstad om vorm en inhoud te geven aan onderwijsachterstandenbeleid, waaronder vve. Dit betreft echter nog geen vastgesteld beleid en het moet ook nog per gemeente gespecificeerd worden.

Dit is een eerste onderzoek door de inspectie naar het vigerende vve-beleid binnen de gemeente. Al bij het eerste gesprek is vastgesteld dat er nog wel wat moet gebeuren. Daarom ziet de gemeente dit onderzoek ook als een o-meting van het vve-beleid.

Wat gaat goed bij vve?

De gemeente heeft duidelijke afspraken gemaakt met JGZ over wie doelgroepkinderen zijn. Er zijn in twee dorpskernen binnen de gemeente ruim voldoende kindplaatsen. Binnen de regionale afspraken is ook voorzien in een passend netwerk van instanties die extra hulp kunnen bieden aan peuters en ouders die dat nodig hebben.

Gemeente: Simpelveld

Gemeente nummer: 0965

OAB-budget gemeente 2020:
€ 111.100

Aantal houders in de gemeente
zonder voorschoolse educatie: 2

Aantal houders in de gemeente
met voorschoolse educatie: 1

Aantal kinderdagverblijven
met voorschoolse educatie in de
gemeente: 2

Aantal schoolbesturen in de
gemeente: 1

GGD-regio: GGD Zuid-Limburg

Wat moet beter bij vve?

De gemeente moet met het schoolbestuur dat vroegschoolse educatie aanbiedt afspraken maken over wat ze willen dat kleuters kennen en kunnen om succesvol in groep 3 te kunnen starten.

Wat kan beter bij vve?

De gemeente kan nog meer sturen op de ontwikkeling en de uitvoering van het beleid van voor- en vroegschoolse educatie. De conceptnotitie voor regio Parkstad lijkt daarvoor een goede aanzet. Er zou ook meer aandacht kunnen komen hoe de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kind vergroot kan worden. Zowel de gemeente als de locaties hebben hierbij een taak. De gemeente heeft ook een verantwoordelijkheid bij het vaststellen of haar eigen vve-beleid het gewenste effect heeft. Het is daarom van belang dat ze met de voor- en vroegscholen afspraken maakt over welke informatie ze nodig heeft met betrekking tot de kwaliteit en de resultaten.

Vervolg

We spreken met de gemeente af dat ze met de schoolbesturen afspraken gaat maken over de resultaten van voorschoolse educatie. De gemeente zal tevens opgenomen worden in het landelijk georganiseerde risicogestuurd toezicht op gemeentelijk vve-beleid.

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Simpelveld.

Werkwijze

- Een startgesprek met de gemeente om toe te lichten wat ons toezicht inhoudt en om aanvullende informatie te verkrijgen;
- een gesprek met de betrokken wethouder en de beleidsambtenaar over het vve-beleid van de gemeente;
- een analyse van opgevraagde en aangeleverde beleidsdocumenten;
- een beoordeling van de kwaliteit van het vve-beleid van de gemeente Simpelveld.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Onderzoeksactiviteiten

In een gesprek met betrokkenen van de gemeente hebben we toelichting gevraagd op het vve-beleid van de gemeente. Daarna hebben we de aangeleverde documenten geanalyseerd. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht.

In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
- Kan beter
- Voldoende
- Goed

2. Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Simpelveld op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Simpelveld voldoet ten dele aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve.

Dat komt doordat het nog ontbreekt aan resultaatafspraken voor vve met de schoolbesturen. Aan de overige wettelijke verplichtingen voldoet de gemeente, maar er is zeker nog ruimte voor versterking van onderdelen.

Versterking is zeker ook mogelijk binnen de vve-beleidscontext, waar het gaat om ouderbetrokkenheid en evaluatie van vve op de niveaus van vve-locaties en gemeente.

De vve-condities voldoen aan de wettelijke eisen.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn			•	
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau		•		

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

Context:

De gemeente krijgt sinds 2019 van het ministerie van OCW een budget voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB).

Consequentie daarvan is onder meer het hebben en uitvoeren van een vve-beleid. Dat vve-beleid moet voor een groot deel nog opgezet worden. Vooral voor kleinere gemeenten, zoals Simpelveld, is dat een flinke opgave.

In een ambtelijke beleidsgroep is een conceptnotitie, 'Onderwijsachterstandenbeleid Parkstad 2019-2023', geschreven met een gemeenschappelijke visie op gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid, waaronder vve, binnen de deelnemende gemeenten van de regio Parkstad. Hierin staat een aantal gezamenlijke doelen en afspraken ten aanzien van vve-beleid geformuleerd, die goede richting en inhoud kunnen geven aan gemeentelijk vve-beleid. Deze notitie is echter nog geen vastgesteld beleid en moet per gemeente op onderdelen specifiek ingevuld worden. De uitvoering van de doelen en afspraken in de deelnemende gemeenten in de praktijk functioneert grotendeels nog niet. Om deze redenen nemen wij wel kennis van de conceptnotitie, maar benutten dit document nog niet om tot een oordeel over de kwaliteit van het vve-beleid binnen de gemeente te komen.

1.1 De gemeente heeft een doelgroepdefinitie

De gemeente heeft een doelgroepdefinitie en daarom beoordelen we deze standaard als Voldoende.

De gemeente conformeert zich hiervoor aan de regionale afspraak dat JGZ bij het 14-maanden consult een indicatie kan afgeven op grond van risico's op talige en/of sociale achterstand in de ontwikkeling bij het jonge kind. Indien sprake is van risico's op grond van de nieuwe CBS-indicatoren, leidt dat ook tot indicering. Op peuterleeftijd kan alsnog een indicatie worden gegeven als daartoe aanleiding is.

1.2 Er zijn voldoende kindplaatsen

We beoordelen deze standaard als Voldoende. De gemeente heeft immers in samenspraak met de ouders voorzien in voldoende kindplaatsen waar voorschoolse educatie wordt aangeboden. De gemeente Simpelveld bestaat uit twee dorpskernen en enkele buurtschappen. In de twee kernen Bocholtz en Simpelveld biedt momenteel één van de drie ouders voorschoolse educatie aan met in

elke locatie 16 kindplaatsen.

Volgens de opgave van de houder over 2019 hebben, verspreid over het jaar, 33 doelgroepeuters voorschoolse educatie gevolgd. De kindplaatsen zijn daarmee vrijwel volledig bezet. Op basis van de gegevens van JGZ neemt het aantal geïndiceerde kinderen toe; in 2019 waren dat 38 kinderen.

1.3 De toeleiding naar voorscholen is geregeld

We beoordelen de Toeleiding als Voldoende.

De gemeente heeft met JGZ afgesproken dat zij verantwoordelijk is voor indicatie van doelgroepeuters en toeleiding naar locaties met voorschoolse educatie binnen de gemeente. De houder krijgt van JGZ de gegevens van de geïndiceerde kinderen door en neemt vervolgens contact op met de betreffende ouders. Daarmee voldoet de gemeente aan haar wettelijke verplichting.

Op basis van de gegevens van de houder weet de gemeente hoeveel doelgroepkinderen niet bij een vve-locatie geplaatst worden. Dit gaat om een klein aantal. De houder weet echter niet in alle gevallen wat de reden voor ouders is geweest om het kind niet te plaatsen.

1.4 De doorgaande lijn voldoet aan wettelijke eisen, maar kan breder Deze standaard beoordelen we als Voldoende.

De gemeente heeft in het 'programma van eisen', behorende bij de 'Offerteaanvraag voor kortdurende peuteropvang' expliciet opgenomen dat een warme overdracht plaatsvindt van peuteropvang naar basisschool bij tenminste alle doelgroepeuters.

De doorgaande lijn tussen voor- en vroegschool kan echter verbreed worden naar afstemming tussen beide partners van het vve-aanbod, pedagogisch-educatief handelen en stimuleren van ouderbetrokkenheid.

1.5 Er zijn geen resultaatafspraken gemaakt

We beoordelen deze standaard als Onvoldoende.

De gemeente heeft met het schoolbestuur dat actief is binnen de gemeente geen afspraken gemaakt over het gewenste ontwikkelingsniveau van met name de doelgroepkinderen, zodat ze zonder of hooguit met beperkte achterstand in groep 3 van de basisschool kunnen beginnen. Daarmee voldoet de gemeente niet aan artikel 167, lid b van de WPO. In de conceptnotitie 'Onderwijsachterstandenbeleid Parkstad 2019-2023' worden zeven voorstellen voor resultaatafspraken gedaan, waarvan drie niet met leerresultaten, maar die met de doorgaande lijn te maken hebben. De overige vier voorstellen vragen nog om nader overleg tussen gemeente(n) en de betrokken schoolbesturen. Concrete afspraken zijn nog niet gemaakt.

1.6 De vve-coördinatie op gemeentelijk niveau moet groeien

We waarderen de vve-coördinatie als Kan beter. Tot nog toe is amper sprake geweest van een expliciet vve-beleid.

In november 2019 is de eerder genoemde conceptnotitie over de koers

van onderwijsachterstandenbeleid, waaronder vve, verschenen. Naar verwachting van de wethouder kan definitieve vaststelling nog wel enkele maanden duren. De notitie geeft de gemeente veel handreikingen om ook de regierol serieus op te gaan pakken. Daarvoor is sturing en coördinatie nodig om dit beleid uit te voeren en te evalueren op gewenste effecten. Gezien de beperkte ervaring met vve-beleid van de gemeente, de regionale aanpak van JGZ en dezelfde houders en schoolbesturen in de regio, ligt het voor de hand om met buurgemeenten in de regio samen op te trekken in beleidsontwikkeling en uitvoering.

Vve-beleidscontext

2.1 Er wordt gebruik gemaakt van een integraal vve-programma en kindvolgsysteem

We waarderen deze standaard als Voldoende.

De gemeente heeft in haar inkoopvoorwaarden de eisen opgenomen waaraan het vve-programma in de voorscholen moet voldoen. In de praktijk gebruiken alle vve-locaties een programma en bijbehorend kindvolgsysteem dat aan deze eisen voldoet. De GGD-inspecties laten zien dat dit programma ook feitelijk gebruikt wordt.

2.2 Er is geen gemeentelijk ouderbeleid

We waarderen deze standaard als Kan beter.

De gemeente heeft op dit moment geen expliciete visie op ouderbeleid en wordt de invulling overgelaten aan de verschillende vve-locaties. De conceptnotitie 'Onderwijsachterstandenbeleid Parkstad 2019-2023' geeft hiervoor al enkele suggesties. In de specificering van dit beleid kan de gemeente afspraken maken met de voor- en vroegscholen over hoe ouders gestimuleerd worden om ook thuis de ontwikkeling van hun kinderen te stimuleren.

2.3 Er is een toegankelijk netwerk van externe zorg

We waarderen deze standaard als Voldoende.

De gemeente conformeert zich aan de regionale afspraak dat de voor- en vroegscholen het systeem van knooppunten van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs gebruiken. Daarmee is op planmatige wijze overleg met relevante en betrokken partijen binnen en buiten de school om het kind (en ouders) van tijdige en adequate hulp te voorzien. Daartoe behoort ook feitelijke ondersteuning van de zorgcoördinator van de houder en eventueel JGZ bij begeleiden en verwijzen van kinderen met ontwikkelingsproblemen.

2.4 Er zijn geen afspraken over interne kwaliteitszorg met voor- en vroegscholen

De wijze waarop de gemeente gebruik maakt van

kwaliteitsbevindingen van de voor- en vroegscholen waarderen we als Kan beter.

In de inkoopvoorwaarden voor de houders heeft de gemeente niet opgenomen dat de houders zelf periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) een

evaluatie van de kwaliteit van de voorschoolse educatie aan de gemeente sturen.

De rapportages van de houders zouden meer kunnen bevatten dan de besteding van middelen en het aantal bereikte doelgroepkinderen.

Ook de kwaliteit van het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers, de wijze waarop het vve-programma wordt gebruikt, de omvang en kwaliteit van zorg en begeleiding die peuters is geboden en welke ontwikkeling de doelgroepeuters hebben doorgemaakt, zouden deel kunnen uitmaken van een kwalitatieve rapportage aan de gemeente.

Het bovenstaande geldt natuurlijk niet alleen voor de houders van de voorscholen. Ook van de samenwerkende vroegscholen kunnen, naast de bereikte leerresultaten, ook de hiervoor genoemde kwaliteitsgegevens gevraagd worden.

2.5 Er is geen systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

Deze standaard waarden we ook als Kan beter.

We noemen hierbij nogmaals dat het vve-beleid voor een belangrijk deel nog in de opbouwfase zit en moet groeien, vooraleer evaluatie van het beleid aan de orde is.

De gemeente beschikt momenteel over beperkte evaluatieve gegevens, voornamelijk kengetallen en besteding van financiën van de houder van de voorscholen. Daarnaast heeft de gemeente ook inzage in de vve-monitor, waarin de ontwikkeling van de doelgroepkinderen wordt bijgehouden. Andere kwalitatieve gegevens, verzameld door de organisaties of gemeente zelf over bijvoorbeeld de inhoud en het proces van de voorschoolse educatie of de effecten van het ouderbeleid, zijn er niet. Reflectie op de effecten van het eigen vve-beleid is daarmee niet mogelijk en conclusies voor verbetering of aanpassing van het beleid zijn moeilijk te trekken.

Vve-condities

3.1 De GGD beoordeelt de basiskwaliteit van de voorscholen

Deze standaard beoordelen we als Voldoende.

De gemeente heeft met de GGD sluitende afspraken gemaakt over een jaarlijkse beoordeling van de basisvoorwaarden voor voorschoolse educatie bij de betrokken twee voorscholen.

3.2 Er is een gemeentelijk vve-inkoopkader

We waarden deze standaard als Voldoende.

De gemeente heeft een vve-inkoopkader onder de naam 'Offerteaanvraag ten behoeve van de meervoudig onderhandse aanbesteding voor kortdurende peuteropvang in de gemeente Simpelveld'. In dit vve-kader is een programma van eisen vermeld, waaraan de organisatie moet voldoen als ze voorschoolse educatie aan mag bieden. Dit zijn echter vooral voorwaarden die rechtstreeks uit de wet- en regelgeving zijn geciteerd, de inhoudelijke voorwaarden, zoals ouderbetrokkenheid of doorgaande lijn, zijn

minimaal ingevuld. De gemeente laat daardoor een kans liggen om het inkoopkader als sturend instrument te gebruiken voor het versterken van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vve gemeente	... van de gemeente	
De gemeente heeft nog geen afspraken met de schoolbesturen gemaakt over wat de resultaten van vroegschoolse educatie moeten zijn. De gemeente voldoet hiermee niet aan de wettelijke eis (art. 167, lid 1b van de WPO).	De gemeente spreekt met de schoolbesturen definitief af wat de resultaten van de vroegschoolse educatie moeten zijn en stuurt ons uiterlijk 1 april 2021 de gemaakte afspraak toe.	Bij onduidelijkheden over de afspraken nemen wij contact op met de gemeente.

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Simpelveld geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

Het college neemt kennis van de bevindingen van de Inspectie van het Onderwijs. Sinds 2019 ontvangt de gemeente Simpelveld onderwijsachterstandsmiddelen van het rijk. Het afgelopen jaar hebben de Parkstadgemeenten gewerkt aan een gezamenlijk onderwijsachterstandenbeleid. Dat beleid, inclusief lokale invulling, vormt de basis voor de uitvoering en ontwikkeling van voor- en vroegschoolse educatie. De komende periode wordt benut om die basis te verankeren en verstevigen. In eerste instantie zal de aandacht uitgaan naar het maken van resultaatafspraken met het schoolbestuur van Movare, waarna het beleidsplan door de raad kan worden vastgesteld. De ontwikkelpunten die voortvloeien uit het onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs worden besproken en geprioriteerd opgepakt met de kindpartners in onze gemeente.